

نگرش دانشجویان رشته‌های کشاورزی نسبت به فعالیت کارآفرینانه در قالب تعاونی‌های کشاورزی

حسن علیپور* و کریم دهقانی^۱

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۹/۱۹؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۹/۱۱)

چکیده

کشاورزی یکی از بخش‌های مهم اقتصادی بوده و دارای نقش کلیدی در امنیت ملی است. از طرف دیگر، ساماندهی و نهادسازی برای فعالیت هدفمند نیروی انسانی در حوزه کشاورزی، از راهکارهای مناسب به منظور توسعه کشاورزی محسوب شده که در این بین، تعاونی‌های کشاورزی از قابلیت لازم برخوردارند. تحقیق حاضر با هدف بررسی نگرش دانشجویان رشته کشاورزی نسبت به فعالیت کارآفرینانه در قالب تعاونی‌های کشاورزی انجام پذیرفت. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی-همبستگی بوده که با رویکرد پیمایشی اجرا شده است. جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان ترم آخر رشته‌های کشاورزی دانشگاه‌های شهرستان شیراز در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ می‌باشد، که تعداد آنها ۱۰۲۹ نفر بوده که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان حجم نمونه ۳۲۷ نفر برآورد گردید. ابزار اصلی جمع‌آوری اطلاعات تحقیق، پرسشنامه بود که روایی آن توسط پانل متخصصان احراز گردید و پایایی ابزار تحقیق نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای بخش‌های مختلف پرسشنامه بین ۰/۷۹ و ۰/۸۹ محاسبه شد. نتایج بدست آمده نشان داد که میزان شناخت در مورد تعاونی‌های کشاورزی در حد پایینی قرار دارد و ۴۲/۲ درصد از دانشجویان نسبت به تعاونی‌های کشاورزی نگرش مثبتی دارند. بین میزان رضایت از رشته تحصیلی، میزان آشنایی با تعاونی‌ها و نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری مشاهده گردید. یافته‌ها نشان می‌دهد که بین نگرش دانشجویان دختر و پسر نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی، تفاوت معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد وجود دارد. همچنین بین نگرش دانشجویان دانشگاه‌های آزاد، دولتی و پیام‌نور نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی، تفاوت معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد وجود ندارد.

واژه‌های کلیدی: تعاونی کشاورزی، دانشجویان کشاورزی، نگرش، کسب و کار، کارآفرینی.

۱- به ترتیب استادیار سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، و دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند، بیرجند، ایران.

*- مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: halipour2001@yahoo.com

(۱۳۹۰) و بخشی چهارمی (۱۳۹۰) نشان می‌دهد که خیل عظیمی از دانش‌آموختگان بخش کشاورزی در حال حاضر با مشکل اشتغال مواجه هستند. براین اساس برای رفع چنین مشکلاتی و کاهش معضلات مربوطه، بحث کارآفرینی دانش‌آموختگان روز بروز اهمیت می‌یابد. تعاونی‌ها و فعالیت در قالب شبکه‌ها و ساختارهای تعاونی با هدف انجام کارهای تخصصی در قالب فعالیت گروهی، بعنوان یکی از ابزار توسعه کارآفرینی، روز به روز گسترش یافته و توسط صاحب نظران مورد تأکید قرار می‌گیرد (حسنی، ۱۳۷۴). امروزه فعالیت‌های تولیدی در قالب تعاونی دارای کارکردهای بسیار اساسی از جمله ایجاد اشتغال، افزایش تولید، کاهش فقر و حل مشکلات اقتصادی در جامعه می‌باشد (نیازی، ۱۳۸۹). در رابطه با فعالیت‌های کارآفرینانه در قالب تشکیل تعاونی تولید، عوامل متعدد و تاثیرگذاری وجود دارد. مطالعات و تجربه‌های گذشته نشان داده است که نگرش دانش‌آموختگان، یکی از عوامل کلیدی موفقیت در این حوزه می‌باشد. نوئل (Noel, 2001) معتقد است که ایجاد نگرش‌های کارآفرینانه در دانشجویان شرط لازم برای بروز رفتار کارآفرینانه از سوی آنان است. درنوسک و اریکسون (Drnovsek and Erikson, 2005)، لینان (Linan, 2005)، دیجورج و فایول (DeGeorge and Fayolle, 2005) و موریانو و همکاران (Moriani et al., 2006) معتقدند نوعی رابطه مثبت و معناداری بین نگرش و تمایل در انجام فعالیت‌های کارآفرینانه وجود دارد. از طرف دیگر نگرش نیز خود از عوامل دیگری تاثیر پذیر است. طبق نظر آیزن (Ajzen, 1991)، نگرش عبارت از تمایل به عکس العمل یا پاسخ به یک رفتار مناسب یا نامناسب. فیش بین و آیزن (Feshbin and Ajzen, 1975) معتقدند که تجربه، مشاهدات، شناخت و ارزش‌های دانشجویان در مورد یک موضوع نظیر کشاورزی، نگرش آنها را نسبت به کشاورزی تحت تاثیر قرار می‌دهد در ادامه به برخی از مطالعات انجام گرفته در رابطه با نگرش دانشجویان به فعالیت‌های کارآفرینانه از جمله تشکیل تعاونی‌ها و عوامل موثر بر آن پرداخته می‌شود. عباسی (۱۳۷۹) در تحقیقی تحت عنوان بررسی عوامل موثر درگرایش افراد به ایجاد

بخش کشاورزی یکی از بخش‌های مهم اقتصادی بوده و دارای نقش‌های کلیدی در تأمین امنیت غذایی، اشتغال و ارزآوری برای کشور می‌باشد. تأمین رسالت‌های مزبور با در نظر گرفتن جهان کاملاً متحول امروزی، نیاز به افراد متخصص و ماهر دارد که بتوانند با توجه به فزونی جمعیت و نیاز فزاینده به غذا و کار، از منابع موجود در این بخش به بهترین شیوه استفاده نمایند. فزون بر نیاز افراد ماهر و متخصص، به دلیل ناتوانی بخش دولتی در ارائه خدمات جامع به حوزه کشاورزی و همچنین اعمال سیاست‌های کاهش تصدی‌گری دولت، نیروهای متخصص تربیت‌شده باید قادر باشند تا به شکلی کاملاً خوداتکا، در این بخش فعالیت نمایند (جهانیان، ۱۳۸۷). در شرایط فعلی کشور، بخش کشاورزی بنابر دلایل زیر، قابل رقابت با سایر بخش‌ها از نظر بازگشت سرمایه و سود دهی نمی‌باشد. مصادیقی نظیر اینکه فعالیت متخصصان این بخش در خارج از محیط‌های شهری صورت می‌گیرد، دستیابی و تهیه عوامل تولید با تأکید بر تهیه زمین و ماشین‌آلات دشوار بوده، ریسک تولید بدلیل محدودیت کنترل بر روند تولید پایین است، بازار فروش محصول و تأمین نهاده‌های آن با نوسانات شدید مواجه است، نیاز به اطلاعات و تخصص‌های گسترده دارد، فاصله ایجاد شده بین محیط آموزشی و محیط واقعی کشاورزی و فراهم نکردن شرایط کار آفرینی برای دانش‌آموختگان از دیگر مشکلات است که باعث می‌شود معمولاً دانش‌آموختگان و دانشجویان کشاورزی، تمایل کمتری به اشتغال در این بخش به صورت فردی داشته و تمام تلاش خود را متمرکز می‌کنند تا در بخش دولتی جذب گردیده و یا آنان در رشته‌های غیر مرتبط با تخصص خود مشغول به فعالیت شوند. بر اساس آمار سالانه، حدود ۲۷۰ هزار دانش‌آموخته دانشگاهی وارد بازار کار می‌شوند که از این تعداد، بخش عمده‌ای دانش‌آموختگان کشاورزی می‌باشند (عزیزی و حسینی، ۱۳۸۵). نتایج تحقیقات میرزایی فیض آبادی و خوی نژاد (۱۳۸۳)، شریعتی و همکاران (۱۳۸۳)، زمانی (۱۳۸۴)، محمد زاده نصرآبادی و همکاران (۱۳۸۵)، همتی و همکاران (۱۳۸۶)، بستاکی (۱۳۸۶)، مقدس فریمانی

عوامل روانشناختی، حمایتی، تحصیلی و مهارت‌های کسب و کار بر نگرش دانشجویان کشاورزی نسبت به فعالیت‌های کارآفرینی موثر می‌باشد. حسین‌پور و رضایی (۱۳۸۹) نتیجه‌گیری نمودند که نگرش دانشجویان در رابطه با کارآفرینی در حد متوسط می‌باشد و با مهارت کارآفرینی، برداشت ذهنی از جذاب بودن کارآفرینی، خود کارآمدی، خلاقیت و هنجارهای اجتماعی و نگرش دانشجویان کشاورزی به فعالیت‌های تولیدی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج تحقیقات خسروی‌پور و سلیمانپور (۱۳۹۰) نشان داد که روش‌های آموزشی، محتوای آموزشی، امکانات و تجهیزات، عوامل فردی، و مهارت‌های آموزشگران از عوامل موثر بر نگرش دانشجویان علمی کاربردی کشاورزی به کارآفرینی می‌باشد. یافته‌های پژوهش زرافشانی و همکاران (۱۳۹۰) نشان داد که دانشجویان کشاورزی استان کرمانشاه تا حدودی نگرش مطلوبی نسبت به کارآفرینی داشتند. کانونات و همکاران (Kanwat et al., 2011) در تحقیقی که به بررسی نگرش و دانش فارغ التحصیلان در تعاونی کشاورزی پرداخته است نتیجه‌گیری نموده که سن، جنس، سطح تحصیلات و رضایت از تحصیلات از متغیرهای تاثیرگذار بر سطح و نوع نگرش دانش‌آموختگان به فعالیت در قالب تعاونی می‌باشد. در تحقیقی که بوسیله آپرتی (Uprety, 2003) در نپال انجام گرفت، نشان داد که سطح تحصیلات، موقعیت رهبری، عضویت سازمانی، ساختار اندازه گروه، رضایت و نگرش اعضا، عوامل مناسبی برای مشارکت افراد در تعاونی می‌باشند. بایانی و اولا (Bianey & Uolla, 2004) معتقدند که وظیفه آموزش عالی، آماده سازی دانشجویان برای ایفای یک نقش در گروه است. در پاسخ به این نیاز، موسسات آموزش عالی با بکارگیری اشکال مختلف یادگیری، سعی در تقویت نگرش دانشجویان نسبت به تعاونی و کارگروهی دارند. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که تجربه کار تیمی، نگرش دانشجویان را نسبت به تعاونی بهبود می‌بخشد و همچنین سطح مهارت‌های فردی نیز ارتقاء می‌یابد. نتایج تحقیق هانگن (Honggen, 2005) در بررسی نگرش برنج کاران برای فعالیت در قالب تعاونی در چین نشان داد که آموزش قبل از شروع فعالیت در غالب

تشکل‌های تعاونی در کهگیلویه و بویراحمد عنوان نموده است که افراد جوان و تحصیلکرده، انگیزه بیشتری برای ایجاد تعاونی دارند و همچنین بیشتر اعضا تعاونی اظهار نموده‌اند که عواملی مثل بیمه نمودن کالاهای تولیدی از طرف دولت، کم بودن بهره وام دریافتی و متخصص بودن اعضای تعاونی از جمله عواملی است که می‌تواند افراد را در ایجاد تعاونی‌ها ترغیب نماید. یافته‌های پژوهش کوهی (۱۳۸۵) با عنوان راهکارهای تقویت فرهنگ تعاون و تحلیل نگرش‌های مردم در مورد تعاون و نظرسنجی از آنها برای مشارکت در ایجاد تشکل‌های تعاونی نشان می‌دهد که اولین گام به منظور نیل به موفقیت و توسعه تعاونی‌ها، شناسایی راهکارهای مفید برای اشاعه فرهنگ تعاون و تغییر نگرش‌های مردم به نفع گسترش شرکت تعاونی می‌باشد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که میزان شناخت از مسایل تعاونی، نگرش‌های مردم در مورد تعاونی‌ها، عملکرد مناسب تعاونی‌ها، و دوره‌های آموزشی از جمله عواملی هستند که برای تقویت فرهنگ تعاون تاثیرگذار می‌باشند. اداره کل تعاون استان خراسان جنوبی (۱۳۸۶) به بررسی مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار برگرایش افراد نسبت به شرکت‌های تعاونی در استان خراسان جنوبی پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که عواملی چون میزان حمایت دولت از بخش تعاون، کارآمدی تشکیلات داخلی تعاونی‌ها، فرآیند ساده و کوتاه تشکیل تعاونی‌ها، ریسک پائین‌تر سرمایه‌گذاری در تعاونی‌ها نسبت به سایر فعالیت‌های اقتصادی مولد، میزان سودآوری تعاونی‌ها و استفاده از تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات، جزء عواملی هستند که در گرایش افراد به حضور در فعالیت در تعاونی موثر می‌باشند. نتایج تحقیق الهیاری و همکاران (۱۳۸۸) در رابطه با نگرش دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی رشت نشان داد که نگرش دانشجویان کشاورزی نسبت به کارآفرینی در حد متوسط می‌باشد. یافته‌های بارانی و همکاران (۱۳۸۸) در بررسی نگرش دانشجویان کشاورزی علمی کاربردی کرمانشاه نسبت به کارآفرینی نشان داد که نگرش آنان در حد متوسط می‌باشد. همچنین بین نگرش دانشجو و تمایل به کارآفرینی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. در تحقیقی توسط آتشی و مختارنیا (۱۳۸۸) مشخص شد که

قالب تعاونی کشاورزی چه نگرشی دارند؟ چه عواملی بر روی نگرش دانشجویان نیمسال آخر دوره کارشناسی کشاورزی برای تشکیل تعاون‌های کشاورزی تاثیرگذار است؟

روش پژوهش

این تحقیق به لحاظ ماهیت، کمی و به لحاظ نوع تحقیق، کاربردی است و به روش پیمایشی انجام گرفته است. جامعه آماری تحقیق شامل دانشجویان رشته کشاورزی نیمسال آخر دانشگاه‌های دولتی، آزاد اسلامی و پیام نور شهرستان شیراز در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ است که تعداد کل آنها ۱۰۲۹ نفر می‌باشد. بر اساس روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای تصادفی و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان (Krejcie & Morgan, 1970) تعداد ۳۲۷ نفر بعنوان نمونه انتخاب شدند. از پرسش‌نامه بعنوان ابزار جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. برای تأیید روایی، پرسشنامه اولیه در اختیار متخصصین و صاحب‌نظران قرار داده شد. برای تعیین پایایی پرسشنامه از روش پیش‌آزمون استفاده شد. برای این منظور با ۲۰ نفر از دانشجویان (خارج از نمونه اصلی) مصاحبه شد و با استفاده از آزمون آلفا کرونباخ، ضریب پایایی بخش‌های مختلف پرسش‌نامه (۰/۸۷، ۰/۸۹، ۰/۸۱، ۰/۷۹) و میانگین کل پرسشنامه ۰/۸۴ محاسبه شد.

یافته‌ها و بحث

بررسی نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که میانگین سنی پاسخگویان ۲۳/۴۶ سال است که بیشترین فراوانی در طبقه سنی ۲۰ تا ۲۳ سال قرار دارد. ۶۲/۴ درصد از آنها زن، ۷۲/۸ درصد ساکن شهر هستند، ۴۶/۲ درصد از پاسخگویان اظهار داشتند که رشته انتخابی آنها جزء اولویت‌های اول انتخابی بوده، ۳۷/۶۱ درصد پاسخگویان در دانشگاه دولتی، ۴۱/۳ درصد در دانشگاه آزاد و ۱۱/۶ درصد در دانشگاه پیام نور مشغول به تحصیل بودند. ۸۰/۷ درصد از پاسخگویان اعلام داشتند که فعالیت اقتصادی ندارند، ۳۹/۱ درصد تاحدودی در فعالیت‌های گروهی مشارکت می‌کنند، ۵۴/۱ درصد نتایج مشارکت را مثبت می‌دانند، ۳۶/۷ درصد علاقمند به کار گروهی می‌باشند، ۷۳/۴ درصد در هیچ تعاونی عضو نبوده و

ساختار فعالیت‌های خاص، یک عامل مهم و موثر در گرایش به فعالیت‌های تعاونی است. همچنین عواملی همانند، سن سرپرست خانواده، سابقه کار کشاورزی، در دسترس بودن اعتبارات یا حمایت‌های مالی بعمل آمده توسط دولت یا سازمان‌های حمایت‌کننده از ساختار فعالیت تعاونی، موقعیت جغرافیایی، سطح توسعه محلی، نوع محصولات کشاورزی تولید شده و ماهیت فعالیت تولیدی و کانال‌های توزیع، تأثیر قابل توجهی بر گرایش افراد به سمت تعاونی‌ها دارند. میتلسدت و وپیک (Mittelsaedt & wiepcke, 2011) در تحقیقی که به بررسی نگرش دانش‌آموختگان به فعالیت در زمینه تعاونی پرداخته‌اند، نتیجه گرفته‌اند که در خصوص گرایش دانش‌آموختگان به حوزه تعاون، گنجاندن واحدهای آموزشی اقتصاد و تعاون در برنامه درسی، عامل مهمی در بهبود نگرش‌ها و شرایط فعالیت دانش‌آموختگان می‌باشد. در مجموع، یافته‌های مطالعات داخلی و خارجی نشان می‌دهد که عوامل مختلفی در شکل‌گیری نگرش و نظرات دانشجویان در رابطه با فعالیت‌های کارآفرینانه تأثیرگذار می‌باشند. متغیرهای فردی، ارکان آموزش دانشگاه‌ها و سیاست‌های حمایتی دولت از متغیرهای می‌باشند که در تبیین شناخت، ارزشها، تجربیات و مشاهدات افراد نسبت به موضوع کارآفرینی تأثیرگذار می‌باشند و در نهایت تعیین‌کننده نگرش فرد نسبت به فعالیت‌های کارآفرینانه در قالب تعاونی تولید می‌باشند. یکی از راهکارهای هدایت دانش‌آموختگان کشاورزی به فعالیت‌های کارآفرینانه، تشکیل تعاونی‌های کشاورزی می‌باشد. در حال حاضر طبق آمار اداره کل تعاون فارس تا سال ۱۳۹۰ در استان تعداد ۶۰۳ تعاونی تولید کشاورزی با مجموع ۱۱۴۸۹ عضو در ۱۷ گرایش مختلف در زمینه کشاورزی فعال می‌باشد. که از این تعداد کمتر از ۲۰ درصد اعضاء کل تعاونی‌ها مزبور را دانش‌آموختگان کشاورزی تشکیل می‌دهند. بر همین اساس، پژوهش حاضر با هدف بررسی نگرش دانشجویان کشاورزی نسبت به فعالیت کارآفرینانه در قالب تشکیل تعاونی‌های کشاورزی صورت پذیرفته و در همین راستا به سوالات زیر پاسخ خواهد داد: دانشجویان نیمسال آخر مقطع کارشناسی کشاورزی برای فعالیت کارآفرینانه در

بخش تعاون کشور مطلع بوده و ۳۶/۱ درصد از تاریخچه شرکتهای تعاونی کشاورزی اصلا اطلاع ندارند. در اولویت‌بندی گویه‌ها نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که میزان شناخت در اکثر موارد در حد پایینی قرار دارد، و کمترین شناخت از انواع تعاونی‌ها، تفاوت آنها با یکدیگر و کاربردهای متفاوتشان می‌باشد. یافته‌های پژوهش کوهی (۱۳۸۵) شاه‌ولی و نوری پور (۱۳۸۶) و میتلسدت و ویپک (Mittelsaedt & Wiepcke, 2011) اشاره شده است که شناخت از موضوع، یکی از عوامل تعیین کننده نگرش دانشجوی می‌باشد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که میزان شناخت دانشجویان از تعاون و تعاونی‌های کشاورزی در حد کمی می‌باشد.

۴۹/۸ درصد نیز بیان کرده‌اند که تاکنون در این زمینه با دوستان خود صحبت نکرده‌اند. خلاصه نتایج در جدول ۱ ارایه شده است.

میزان آشنایی دانشجویان با تعاون و تعاونی‌های کشاورزی

نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که ۴۴ درصد از پاسخگویان در حد کمی با ابعاد نظری و تئوریک تعاون آشنایی دارند و ۴۲/۸ درصد در حد کمی از قانون تعاون کشور اطلاع دارند. همچنین ۳۸/۸ درصد در حد کمی با وزارت تعاون و بخش‌های مربوط به آن آشنایی دارند. در حدود ۳۵/۲ درصد در حد کمی از انواع تعاونی‌ها، تفاوت آنها با یکدیگر و کاربردهای متفاوتشان اطلاع دارند، ۳۵/۸ درصد در حد کمی از اهداف و کارکردهای

جدول ۱- بررسی و توصیف مشخصات فردی و حرفه‌ای پاسخگویان

متغیرها	گویه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تجمعی	آماره‌های توصیفی
سن	کمتر از ۲۰ سال	۳۲	۹/۸	۹/۸	میانگین=۲۳/۴۶
	۲۱ تا ۲۳ سال	۱۴۴	۴۴	۵۳/۸	میانه=۲۳
	۲۴ تا ۲۵ سال	۱۰۱	۳۰/۹	۸۴/۷	مد=۲۳
	۲۶ تا ۲۸ سال	۴۸	۱۴/۷	۹۹/۴	انحراف معیار=۱/۹۲
	بالاتر از ۲۸ سال	۲	۰/۶	۱۰۰	حداقل=۱۹
	کل	۳۲۷	۱۰۰		حداکثر=۳۰
جنس	زن	۲۰۴	۶۲/۴	۶۲/۴	
	مرد	۱۲۳	۳۷/۶	۱۰۰	مد=زن
	کل	۳۲۷	۱۰۰		
محل سکونت خانواده	شهر	۲۳۸	۷۲/۸	۷۲/۸	
	روستا	۸۴	۲۵/۷	۹۸/۵	مد=ساکن شهر
	بدون پاسخ	۵	۱/۵	۱۰۰	
	کل	۳۲۷	۱۰۰		
نوع دانشگاه	دولتی	۱۳۳	۴۰/۶۷	۴۰/۶۷	
	آزاد	۱۴۵	۴۴/۳۴	۸۵/۰۱	مد=دانشگاه آزاد
	پیام نور	۴۸	۱۴/۶۷	۹۹/۷	
	بدون پاسخ	۱	۰/۳	۱۰۰	
	کل	۳۲۷	۱۰۰		
رضایت از رشته تحصیلی	کم	۱۱۲	۳۴/۲۵	۳۴/۲۵	
	متوسط	۱۷۸	۵۴/۴۳	۸۸/۶۸	مد=متوسط
	زیاد	۳۷	۱۱/۳	۱۰۰	
	کل	۳۲۷	۱۰۰		

جدول ۲- میزان آشنایی دانشجویان با تعاون و تعاونی‌های کشاورزی

رتبه	انحراف معیار	میانگین	گویه
۱	۱/۰۴۲	۱/۳۸	تفاوت شرکت تعاونی با شرکت خصوصی
۲	۱/۹۷۵	۱/۳۷	مزایای تعاونی‌های کشاورزی
۳	۰/۹۵۰	۱/۳۴	اهداف و کارکردهای بخش تعاون کشور
۴	۰/۹۸۴	۱/۳۱	چگونگی شکل‌گیری تعاونی‌های تولید کشاورزی
۵	۰/۹۸۹	۱/۲۷	مزایا و تعهدات فعالیت در قالب بخش تعاون
۶	۰/۸۷۰	۱/۱۷	قانون تعاون کشور
۷	۰/۹۴۳	۱/۱۷	ضوابط استقرار و تشکیل تعاونی‌های کشاورزی
۸	۰/۹۲۷	۱/۱۴	سیاست‌های حمایت دولت از تعاونی‌های کشاورزی
۹	۰/۸۵۵	۱/۱۲	زمینه‌های فعالیت در قالب تعاونی کشاورزی
۱۰	۱/۰۴۸	۱/۱۱	تاریخچه شرکت‌های تعاونی کشاورزی
۱۱	۰/۹۴۱	۰/۳۸	انواع تعاونی‌ها، تفاوت آنها با یکدیگر و کاربردهای متفاوتشان

مقیاس (هیچ= صفر کم ۱= متوسط= ۲ زیاد= ۳) میانگین: ۱/۱۵ انحراف معیار: ۱/۰۴۷

داد که بین میزان رضایت از رشته تحصیلی با نگرش به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد مشاهده می‌گردد. بدین معنا که هرچه میزان رضایت دانشجویان از رشته بیشتر باشد نگرش مثبت‌تری نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی دارند.

نتایج تحقیق تیرایی و قاسمی (۱۳۸۵) و کانوات و همکاران (Kanwat et al., 2011) موید این موضوع می‌باشد. نتایج بررسی رابطه بین متغیر افزایش میزان آشنایی از تعاون با نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی نشان می‌دهد که رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد مشاهده می‌گردد. نتایج این تحقیق با نتایج پژوهش کوهی (۱۳۸۵) شاه ولی و نوری پور (۱۳۸۶) و میتلسدت و ویپک (Mittelsaedt & wiepcke, 2011) مشابه می‌باشد. سایر نتایج بدست آمده در جدول (۴) ارائه شده است.

بررسی نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی

نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی با استفاده از طیف لیکرت مورد سنجش قرار گرفت. نتایج نشان داد که ۴۲/۲ درصد از دانشجویان نگرش مثبت، ۵۱/۷ درصد بی‌تفاوت بوده و ۶/۱ درصد از پاسخگویان نگرش منفی نسبت به فعالیت کارآفرینانه در قالب تعاونی‌های کشاورزی دارند.

نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق الهیاری و همکاران (۱۳۸۸)، بارانی و همکاران (۱۳۸۸) و حسین پور و رضایی (۱۳۸۹) مشابه نمی‌باشد. به عبارت دیگر نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت‌های کارآفرینی در قالب تعاونی مثبت نیست و نگرش در سطح پایینی قرار دارد. خلاصه نتایج در جدول ۳ ارائه شده است.

بررسی رابطه بین متغیرها با نگرش نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی

نتایج بررسی رابطه بین متغیر میزان رضایت از رشته تحصیلی با نگرش نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی نشان

جدول ۳- نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی کشاورزی

رتبه	انحراف معیار	میانگین	گویه
۱	۰/۶۶۸	۲/۵۳	تعاونیهای کشاورزی فرصت‌های شغلی را در جامعه افزایش می‌دهند.
۲	۰/۶۹۰	۲/۵۳	تعاونیهای کشاورزی در تأمین رفاه و آسایش نسبی زندگی مردم روستایی و کشاورز تاثیر گذارند.
۳	۰/۷۱۷	۲/۵۳	تعاونیهای کشاورزی می‌توانند در حل بخشی از مشکلات جامعه (حوزه مواد غذایی) مفید می‌باشند.
۴	۰/۶۸۲	۲/۵۱	فعالیت اعضا در قالب تعاونی‌های تولید کشاورزی، موجب افزایش انگیزه آنها در تولید می‌شود.
۵	۰/۷۱۷	۲/۵۰	از طریق تعاونی‌های کشاورزی می‌توان بخشی از مشکلات اشتغال فارغ التحصیلان را حل کرد.
۶	۰/۶۷۸	۲/۴۹	تعاونی‌های تولید کشاورزی موجب افزایش مشارکت روستاییان در برنامه‌های توسعه محلی می‌شود.
۷	۰/۷۲۰	۲/۴۵	گسترش تعاونی‌های کشاورزی موجب کاهش بیکاری در جامعه می‌شود.
۸	۰/۶۹۸	۲/۴۴	تعاونی‌های تولید کشاورزی بر عمران روستا و توسعه زیرساختها تاثیر می‌گذارد.
۹	۰/۷۰۴	۲/۴۲	از طریق تعاونی کشاورزی می‌توان مشاغل جدید ایجاد نمود.
۱۰	۰/۷۵۶	۲/۳۷	تعاونیهای کشاورزی موجب توسعه کمی و کیفی بخش کشاورزی شده‌اند.
۱۱	۰/۷۴۷	۲/۳۳	از طریق تعاونی کشاورزی می‌توان به درآمدهای بالا دست یافت.
۱۲	۰/۷۹۲	۲/۳۲	از طریق تعاونی با خلاقیت و نوآوری می‌توان فعالیت جدید در کار کشاورزی طراحی و راه اندازی نمود.
۱۳	۰/۷۵۵	۲/۲۹	تعاونی‌های کشاورزی باعث ارتقاء توان بازاریابی تولیدکننده می‌گردد.
۱۴	۰/۷۷۷	۲/۲۹	تمایل دارم در صورت امکان، تعاونیهای کشاورزی را در زمینه تحصیلی خود یاری دهم.
۱۵	۰/۷۵۹	۲/۲۸	تعاونی‌های تولید کشاورزی موجب مدیریت مطلوبتر ریسک تولید کشاورزی می‌گردد.
۱۶	۰/۷۷۵	۲/۲۷	تعاونی‌های تولید کشاورزی باعث افزایش تحقق اهداف بخش کشاورزی شده‌اند.
۱۷	۰/۷۷۷	۲/۲۵	تمایل دارم در تعاونی کشاورزی دوره کارآموزی خود را بگذرانم.
۱۸	۰/۷۸۷	۲/۲۳	تمایل دارم با سایر دانشجویان در زمینه اهمیت تعاونی‌های کشاورزی صحبت کنم.
۱۹	۰/۸۳۶	۲/۲۱	تمایل دارم که بعد از فارغ التحصیلی در تعاونی‌های کشاورزی مشغول به کار شوم.
۲۰	۰/۸۴۳	۲/۱۸	تعاونیهای کشاورزی در بهبود شرایط اقتصادی کشاورزان نقش دارند.
۲۱	۱/۸۵	۲/۱۷	تمایل ندارم دروسی را در دانشگاه در مورد کار آفرینی تعاونیهای کشاورزی بگذرانم.
۲۲	۰/۷۹۱	۲/۱۵	برای بهبود وضعیت کشاورزی تمایل دارم با همکاری دوستان تعاونی کشاورزی تاسیس کنم.
۲۳	۰/۸۰۳	۲/۱۴	به نظر من تعاونیهای کشاورزی مناسب شرایط کشاورزی کشور نیستند.
۲۴	۰/۹۱۰	۲/۰۹	کار جمعی (مثل کار در شرکت تعاونی)، کمتر به نتیجه می‌رسد.
۲۵	۰/۸۵۱	۲	شرکت تعاونی کشاورزی سودآوری کمی دارد و صلاح نیست که در قالب شرکت فعالیت کنم.

مقیاس (مخالف = ۰ بی نظرم = ۱ تاحدی موافقم = ۲ موافقم = ۳ کاملاً موافقم = ۴) میانگین ۲/۳۱ انحراف معیار ۰/۸۰۳

جدول ۴- بررسی رابطه بین ویژگیهای فردی پاسخگویان با نگرش نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب همبستگی	مقدار
سن	نگرش نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی	پیرسون	-۰/۱۴۵
جنسیت		اتا	۰/۱۲۰
محل سکونت		اتا	-۰/۱۹۱
اولویت رشته تحصیلی		اتا	۰/۱۶۳
نوع دانشگاه محل تحصیل		اتا	۰/۰۹۴
عضویت در شرکت تعاونی		اتا	۰/۰۸۸
میزان رضایت از رشته تحصیلی		پیرسون	۰/۰۳۵*
میزان آشنایی با تعاونی‌ها		پیرسون	۰/۰۱۷**

* معنی‌داری در سطح ۰/۰۵

** معنی‌داری در سطح ۰/۰۱

نشان می‌دهد که میزان شناخت دانشجویان از تعاون و تعاونی‌های کشاورزی در حد کمی می‌باشد. همچنین نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت‌های کارآفرینانه در قالب تعاونی کشاورزی مثبت نیست و نگرش در سطح پایینی قرار دارد. از طرفی با توجه به تحولات سریع و شگرف علم و فناوری در دنیا برای حضور موثر و کارآمد دانش‌آموختگان کشاورزی دانشگاه‌ها در بازار کار می‌بایستی تمهیدات و برنامه‌ریزی مناسبی صورت گیرد. این موضوع علاوه بر اینکه می‌تواند موجب علمی شدن فعالیت‌ها و مشاغل و استفاده بهینه از امکانات و منابع بخش کشاورزی بشود، کاهش نرخ بیکاری دانش‌آموختگان و توسعه بخش کشاورزی را نیز بدنبال خواهد داشت. با توجه به اینکه یکی از عوامل که بر روی افراد برای بروز رفتار کارآفرینانه موثر می‌باشد، نگرش فرد نسبت به آن موضوع می‌باشد، نگرش درست و مطلوب نسبت به کارآفرینی به عنوان یک نیروی محرکه‌ی قوی نقش بسزایی در درک یک فعالیت به همراه ابعاد مختلف آن و بالتبع مفهوم‌سازی درست‌تری از یک کسب و کار جدید و ویژگی‌های بارز آن خواهد داشت.

مقایسه نظرات دانشجویان در مورد مولفه‌های تحقیق

مقایسه نظرات بین دانشجویان زن و مرد نشان می‌دهد که بین نگرش آنان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی تفاوت معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد وجود دارد و دانشجویان مرد، نگرش مثبت‌تری نسبت به دانشجویان زن دارند. همچنین مقایسه نظرات دانشجویان ساکن شهر و روستا در زمینه مولفه‌های تحقیق نشان می‌دهد که دانشجویان شهری و روستایی نظرات یکسانی در مورد مولفه‌های تحقیق دارند و تفاوت معنی‌داری بین نظرات آنها دیده نمی‌شود. نتایج تحقیق تیرایی و قاسمی (۱۳۸۵) با این نتیجه مشابه نیست. سایر نتایج بدست آمده در جدول ۵ ارایه شده است. مقایسه نظرات بین دانشجویان دانشگاه‌های آزاد، دولتی و پیام نور نیز نشان می‌دهد که بین نگرش آنان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی تفاوت معنی‌داری در سطح ۹۵ درصد وجود ندارد (جدول ۶).

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این مطالعه با هدف بررسی نگرش دانشجویان کشاورزی نسبت به راه‌اندازی فعالیت کارآفرینانه در قالب تشکیل تعاونی‌های کشاورزی صورت پذیرفت. یافته‌های مطالعه

جدول ۵- مقایسه نظرات دانشجویان مرد/ زن و ساکن شهر/ روستا در مورد مولفه‌های تحقیق

مولفه	گروه	میانگین	مقدار t	درجه آزادی	سطح معنی داری
نگرش نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی	زن	۲/۲۹	-۲/۱۷	۳۲۵	۰/۰۳۰*
	مرد	۲/۳۷			
	شهر	۲/۳۲	-۰/۱۸۶	۳۲۰	۰/۸۵۳
	روستا	۲/۳۳			

مقیاس (بی‌نظرم=۱ تاحدی موافقم=۲ موافقم=۳ کاملاً موافقم=۴) (*معنی داری در سطح ۰/۰۵)

جدول ۶- نگرش دانشجویان نسبت به فعالیت در قالب تعاونی‌های کشاورزی به تفکیک محل تحصیل

محل تحصیل	نگرش دانشجویان	انحراف معیار	آمار F	سطح معنی داری
دانشگاه آزاد	۲/۲۹	۰/۷۸۹	۶/۱۵	۰/۰۷
دانشگاه دولتی	۲/۳۸	۰/۷۳۱		
دانشگاه پیام نور	۲/۲۷	۰/۸۹۱		

مقیاس (بی‌نظرم=۱ تاحدی موافقم=۲ موافقم=۳ کاملاً موافقم=۴) (*معنی داری در سطح ۰/۰۵)

- آشنایی با فناوری و تکنولوژی‌های نوین در رابطه با موضوعات کشاورزی در خارج از کشور (زمینه‌های کاری که در کشور می‌توان آن را دنبال نمود) به منظور فرهنگ‌سازی، و تقویت انگیزه‌ها در بین دانشجویان به منظور پیگیری و اجرای ایده‌های جدید در قالب تعاونی‌ها.

- اجرای فعالیت کارآفرینی کشاورزی بصورت پایلوت در محیط دانشگاه در قالب برنامه‌ها و واحدهای کارآموزی درسی با استفاده از امکانات موجود در قالب فعالیت‌های گروهی.

- آموزش و تقویت توانایی‌های عملی و تخصصی دانشجویان در زمینه تعاونی‌ها (ضوابط و مقررات، شیوه تهیه طرح‌های توجیهی، شیوه تکمیل اساسنامه) که بدین منظور پیشنهاد می‌شود تا دانشجویان کشاورزی قسمتی از دوره کارآموزی خود را در یک تعاونی کشاورزی سپری نمایند.

- تقویت ارتباط دانشجویان با شرکت‌های دانش بنیان و شرکت‌های تولیدی بخش کشاورزی.

- ایجاد واحد مشاوره کارآفرینی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی.

- تقویت تسهیلات قانونی از جمله تسهیلات بانکی، کاهش تعرفه‌ها و میزان بیمه و مالیات‌ها و دیگر موارد همانند، برای تعاونی‌های کشاورزی فارغ‌التحصیلان کشاورزی و اطلاع رسانی آن می‌تواند گرایش دانشجویان به تعاونی‌های کشاورزی را بهبود بخشد. از این رو اطلاع‌رسانی از مجاری معتبر مانند صدا و سیما و تشریح نوع حمایت‌ها در نشست‌های تخصصی می‌تواند زمینه را برای افزایش آگاهی و گرایش به آن بیشتر نماید.

- ارایه تصویری بشدت ارزشی آرمانی از تعاونی‌ها و دور شدن از رسالت‌های اقتصادی-اجتماعی تعاونی‌ها باعث تضعیف نگرش دانشجویان نسبت به تعاونی‌های کشاورزی می‌شود، از این رو اتخاذ دیدگاه واقع بینانه و منطقی می‌تواند گرایش به تعاونی‌ها را افزایش دهد.

زیرا نگرش مطلوب احتمالاً سطح انتظارات معقول‌تر از یک وظیفه یا کار را به منظور ایجاد یک رفتار کارآفرینانه به ارمان خواهد آورد. لذا، بایستی نسبت به ارتقاء نگرش دانشجویان تا سطح مطلوب‌تر، تمهیدات بیشتری در نظر گرفته شود. با توجه به یافته‌های فوق، پیشنهادهایی که می‌تواند در بهبود نگرش دانشجویان کشاورزی در راستای تقویت شناخت، تجربیات و مشاهده دانشجویان از موضوع موثر باشند بشرح زیر ارایه می‌گردند:

- در سطح کلان کشور، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی می‌بایستی رویکردها، استراتژی، سیاست‌ها، اهداف، روش‌ها و محتوای آموزشی تربیت نیروی انسانی را به نحوی اصلاح نمایند که موضوع در نهایت به تربیت فرد متخصص و کارآفرین در رشته کشاورزی منتهی گردد.

- در نظام فعلی آموزش عالی کشاورزی در کشور می‌بایستی دانشجویان احاطه و شناخت بیشتری از پتانسیل‌ها، ظرفیت‌ها، مشکلات و واقعیت‌های ملموس بخش کشاورزی داشته و ارتباط نزدیکتری با کشاورزی برقرار نمایند.

- براساس یافته‌های تحقیق، عملکرد تعاونی‌ها از مهمترین عوامل گرایش به فعالیت‌های کارآفرینانه از جمله تشکیل تعاونی کشاورزی می‌باشد، از این رو معرفی تعاونی‌های برتر کشاورزی به صورت منطقه ای در دانشکده‌های کشاورزی می‌تواند زمینه لازم را برای دانشجویان به منظور شناخت بیشتر فراهم آورد.

- آشنا نمودن دانشجویان با موضوعات و فعالیت‌های کارآفرینانه بخش کشاورزی در داخل و خارج از کشور که در قالب تعاونی‌های کشاورزی اجراء شده و یا می‌توان آن را در کشور دنبال نمود.

- برگزاری کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی در زمینه‌های کارآفرینی که در قالب تعاونی‌های کشاورزی، به منظور فرهنگ‌سازی و ایجاد نگرش مثبت در دانشجویان، قابل پیگیری می‌باشد.

- بازدید علمی برای دانشجویان بخش کشاورزی و ارتباط با افرادی که در قالب تعاونی‌های کشاورزی موفق بوده‌اند.

منابع

- آتشی، آ. و مختارنیا، م. (۱۳۸۸). بررسی عوامل مؤثر بر کارآفرینی دانش آموختگان کشاورزی از دیدگاه اعضای هیات علمی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران. *مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی/ایران*، جلد ۲، شماره ۲، صص ۱۱۵-۱۲۲.
- اداره کل تعاون استان خراسان جنوبی. (۱۳۸۶). *بررسی عوامل مؤثر بر گرایش افراد به فعالیت‌های تعاونی*. وزارت تعاون: اداره کل تعاون استان خراسان جنوبی.
- اللهیاری، م. ص. کشاورز، ف. و چیذری، م. (۱۳۸۸). نگرش و ارزش‌های کارآفرینی در میان دانشجویان کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت. *فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی*، شماره ۹، صص ۲۹-۳۷.
- بارانی، ش. اطهری، ز. و زرافشانی، ک. (۱۳۸۸). بررسی دلایل گرایش به کارآفرینی دانشجویان علمی کاربردی کشاورزی (مطالعه موردی استان کرمانشاه). *نشریه توسعه کارآفرینی*، ش ۶، صص ۹۵-۷۳.
- بخشی جهرمی، آ. (۱۳۹۰). بررسی وضعیت شغلی و اجتماعی فارغ التحصیلان مقطع کاردانی رشته کشاورزی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی. گزارش پژوهشی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی، تهران.
- بستاکی، م. (۱۳۸۶). بررسی میزان اشتغال دوره‌های علمی کاربردی جهاد کشاورزی و عوامل مؤثر بر آن. گزارش پژوهشی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی، تهران.
- تبرایی، م. و قاسمی، م. (۱۳۸۵). بررسی نگرش دانشجویان کشاورزی به اشتغال در مناطق روستایی و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی: دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۱۳۸۲). *مجله علوم کشاورزی و منابع طبیعی*، سال سیزدهم، شماره ۲، صص ۱۴۳-۱۳۳.
- جهانیان، ع. (۱۳۸۷). بررسی عوامل مؤثر بر رضایت و انتظارات کشاورزان از عملکرد شرکت‌های تعاونی تولید در استان خراسان رضوی بیرجند: پایان نامه کارشناسی ارشد رشته ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند.
- حسینی، ح. (۱۳۷۴). *حقوق تعاون*. تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- حسین پور، الف. و رضایی، م. (۱۳۸۹). بررسی نگرش دانشجویان کشاورزی به کارآفرینی. *نشریه توسعه کارآفرینی*، شماره ۱۰، صص ۱۵۳-۱۳۵.
- خسروی پور، آ. و سلیمانپور، م. (۱۳۹۰). شناسایی عوامل آموزشی در مجتمع آموزش جهاد کشاورزی شهید کریمی گرگان با تاکید بر توانمندی کارآفرینانه دانشجویان. *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی/ایران*، جلد ۷، شماره ۱، صص ۹۹-۸۹.
- زرافشانی، ک. و پروین، ن. (۱۳۹۰). واکاوی عوامل مؤثر بر نیت دانشجویان علمی-کاربردی کشاورزی استان کرمانشاه نسبت به راه اندازی فعالیت‌های کارآفرینانه. گزارش پژوهشی. موسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی، تهران.
- زمانی، غ. (۱۳۸۴). بررسی وضعیت اشتغال و نیازهای آموزشی دانش آموختگان دختر رشته‌های کشاورزی استان فارس. *فصلنامه نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی*، شماره ۹، صص ۲۹-۳۱.
- شاه ولی، م و نوری پور، م. (۱۳۸۶). سازه‌های مؤثر بر نگرش دانشجویان کشاورزی کشور: ارائه راهکارهای هدایت داوطلبان به رشته کشاورزی. *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی/ایران*، جلد ۳، شماره ۱، صص ۱۳۸۶.
- شریعتی، م. ر. حمدی، ع. و قادری، الف. (۱۳۸۳). بررسی وضعیت اشتغال و عوامل مؤثر بر موفقیت شغلی دانش آموختگان مراکز آموزش عالی علمی کاربردی، مجموعه مقالات پنجمین همایش آموزش‌های علمی - کاربردی بخش کشاورزی، شیراز: موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی.

- عزیزی، ب. و حسینی، س. م. (۱۳۸۵). نقش آموزش و توسعه کارآفرینی در نظام آموزش عالی کشاورزی. *جهاد*، شماره ۲۷۴، آذر و دی، صص ۱۸۲-۱۶۵.
- عباسی، ع. (۱۳۷۹). بررسی عوامل مؤثر در گرایش افراد به ایجاد تشکلهای تعاونی در کهگیلویه و بویر احمد. طرح تحقیقاتی وزارت تعاون، استان کهگیلویه و بویر احمد.
- کوهی، ک. (۱۳۸۵). راهکارهای تقویت فرهنگ تعاون و تحلیل نگرشهای مردم در مورد تعاون و نظرسنجی از آنها برای مشارکت در ایجاد تشکلهای تعاونی. آذربایجان شرقی: طرح تحقیقاتی اداره کل تعاون استان آذربایجان شرقی.
- نیازی، م. (۱۳۸۹). بررسی نگرش مردم نسبت به بخش تعاون و تعاونیها و ارائه راهکارهای گسترش فرهنگ تعاون در بین آحاد جامعه. تهران: طرح تحقیقاتی دفتر تحقیقات و بهره‌وری وزارت تعاون.
- مقدس فریمانی، ش. (۱۳۹۰). ارزشیابی پیگیری از دانش‌آموختگان دوره‌های علمی کاربردی مراکز آموزش جهاد کشاورزی. گزارش پژوهشی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی، تهران.
- محمد زاده نصرآبادی، م. پزشکی راد، غ. و چیدری، م. (۱۳۸۵). وضعیت اشتغال توانمندی و موفقیت شغلی دانش‌آموختگان آموزش عالی علمی کاربردی در بخش کشاورزی. *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی*، سال دوازدهم، شماره ۱، صص ۹۸-۷۹.
- میرزایی فیض آبادی، الف. و خوی نژاد، غ. (۱۳۸۳). بررسی وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان دوره‌های علمی کاربردی جهاد کشاورزی. مجموعه مقالات پنجمین همایش آموزش‌های علمی-کاربردی بخش کشاورزی، شیراز: موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی.
- همتی، ف. پزشکی راد، غ. و چیدری، م. (۱۳۸۶). بررسی وضعیت شغلی و موفقیت شغلی دانش‌آموختگان مراکز آموزش کشاورزی استان آذربایجان شرقی. *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران*، جلد ۳، شماره ۱، صص ۸-۱.

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50: 179-211.
- Bianey, C., and Ulloa, R. (2004). Attitude toward team work and effective teaming, Team performance management, Emerald group publishing limited.
- Drnovsek, M., and Erikson, T. (2005). Competing models of entrepreneurial intentions. NTNU: Norway.
- DeGeorge, J. m., and Fayolle, A. (2005). IS entrepreneurial intention stable through time? First insights from a sample of French students. Intent 2005, School of Management, University of Surrey.
- Fishbin, M. and Ajzen, I. (1975). Belief, Attitude, Intention and behavior. An Introduction to Theory and Research. Addison- Wesley pub co, reading.
- Honggen, Z. (2005). The analysis of factor influencing Lang rice-operating farmers demand for professional cooperatives Based on the survey of 385 farmers in Jiangxi province. Available at: www.onki.com.cn.
- Kanwat, M., Chargoitra, M., Kumar, S., and Mishra, B. P. (2001). Attitude of Agricultural Graduate Agri-clinic and Agri-business Centers in Arunachal Pradesh. *Indian Research Journal of Extension Education*, 11(1):117-121.
- Krejcie, R., and Morgan, D. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30: 607-610.
- Linan, F. (2005). Development and validation of an Entrepreneurial Intention Questionnaire (EIQ). Int Ent 2005 conference, School of Management, University of Surrey, France.
- Moriano, J. A., Gomez, A., Palaci, F. J., and Morales, J.F. (2006). Are entrepreneurs individualistic or collectivistic? 26th International Congress of Applied Psychology. Athens, Greece.
- Mittelstaedt, E., and Wiepcke, C. (2011). Fostering cooperative and competitive competencies of non-business graduates by economic education. *Us-China education review*, 8(2), 1-64.
- Noel, T. W. (2001). Effects of Entrepreneurial education on intent to open in business. Frontiers of Entrepreneurship Research, Babson conference, Available at: <http://www.babson.edu/entrep/fer>.
- Updety, R. (2003). Factor influencing participation of members in farmer group activities in sunsari district of Nepal. M.Sc Thesis, department of agricultural extension and rural sociology, chitwan, nepal PP.155.

Agricultural Students' Attitude Towards Entrepreneurial Activity in Form of Agricultural Cooperatives

M. Alipour* and K. Dehghani¹

(Received: Dec, 10, 2011; Accepted: Dec, 01, 2012)

Abstract

Agriculture is one of the important economic sectors and has a key role in national security. On the other hand, reform and institutionalism for targeted activity of human resources in agriculture precinct is one of the appropriate strategies for agricultural development. In between, agricultural cooperatives have the necessary capabilities. The present study aimed to investigate students' attitudes towards business in the form of agricultural cooperatives. This research was applicable from objective point of view and descriptive-correlation method considering its method, which has been done with survey approach. Statistical population of this study was included senior students in agricultural fields of Shiraz universities in 2010-11 academic year. The sample size was estimated to be 327 persons using Krejcie and Morgan tables. The main tool for data collection was questionnaire and its validity determined by panel of experts and also reliability of research tool was calculated by Cronbach's alpha coefficient, which was equal to 0.84 for different parts of questionnaire. The results showed that the students understanding about agricultural cooperatives were in lower limit and 42.2 percent of students had positive attitude regarding agricultural cooperatives. The positive and significant relationship was observed between educational field, familiarity with cooperation and attitude about cooperation and activity in form of agricultural cooperatives. The results show that there is significant difference between males and females' attitude about activity in the form of agricultural cooperatives at 95 percent significance level. Also there is no significant difference between Azad, governmental and Payam-e-Noor university students towards activity in the form of agricultural cooperatives at 95 percent significance level.

Keywords: Attitude, Agricultural Cooperatives, Agricultural Students, Business, Entrepreneurship.

1- Faculty member of Agricultural Research, Extension and Education Organization, and M.Sc student in Islamic Azad University of Birjand, Birjand, Iran, respectively.

*- Corresponding Author, E-mail: halipour2001@yahoo.com.